

آیا تشابه علامت تجارتي و نام تجارتي از مصاديق رقابت نامشروع محسوب مي‌شود؟

اله‌منش، معاون دادستان عمومي و انقلاب و سرپرست دادسرای ویژه جرایم پزشکی، دارویی و امور بهداشتی

به نحوی از انحاء با مؤسسه یا محصولات یا فعالیت صنعتی یا تجارتي رقیب بنماید.»

تناقض بین حقوق علامت تجارتي و نام تجارتي

در بسیاری از موارد نام تجارتي شرکت‌ها با علامت تجارتي شرکت‌های دیگر و یا رقبا یکسان و یا به طرز گمراه‌کننده‌ای مشابه هستند که باعث گمراهی و اشتباه مصرف‌کنندگان و یا عموم می‌گردد. حال این سؤال مطرح می‌گردد که در این موارد یعنی تشابه گمراه‌کننده نام تجارتي با علامت تجارتي کدام یک مقدم است نام تجارتي و یا علامت تجارتي؟ در خصوص تقدم نام تجارتي و علامت تجارتي باید به زمان اولین استفاده مراجعه نمود که زمان استفاده کدام یک توسط اصحاب دعوی مقدم است و کدام یک از طرفین دعوی بیشتر از شهرت و اعتبار تجارتي طرف دیگر بهره می‌برد.

استفاده از علامت تجارتي دیگران به عنوان نام تجارتي از مصاديق رقابت نامشروع موضوع ماده ۱۰ مکرر کنوانسیون پاریس می‌باشد. نظر به اینکه علامت تجارتي گمراه‌کننده و مشابه با علامت تجارتي ثبت‌شده را نمی‌توان در اداره مالکیت صنعتی ثبت نمود لذا رقبا برای استفاده از شهرت و اعتبار تجارتي دیگران علامت تجارتي را به عنوان نام تجارتي خود در اداره ثبت شرکتها به ثبت رسانده و مورد استفاده قرار می‌دهند که این عمل خلاف روح قوانین مالکیت صنعتی و علامت تجارتي می‌باشد و در احکام مختلف دادگاه‌ها به ابطال نام تجارتي مؤخر رأی داده‌اند.

ماده ۲ قانون ثبت علامت تجارتي مقرر می‌دارد «حق استعمال انحصاری علامت تجارتي فقط برای کسی شناخته خواهد شد که علامت خود را به ثبت رسانیده باشد» که استفاده از علامت تجارتي به عنوان نام تجارتي از مصاديق نقض ماده ۲ قانون ثبت علامت تجارتي بوده و کسی که علامت تجارتي به نام او به ثبت رسیده است می‌تواند اشخاصی را که از علامت وی به هر طریقی از جمله به عنوان نام تجارتي استفاده می‌کنند را منع نماید.

رویه قضائی در خصوص تشابه یا عدم تشابه علامت تجارتي با نام تجارتي

۱- در خصوص تعارض دو اسم تجارتي با یکدیگر شعبه دوم دادگاه حقوقی یک تهران در تاریخ ۱۳۷۳/۴/۲ طی دادنامه شماره ۲۷۲/۷۳ حکم به ابطال نام تجارتي

قوانین مدون در حمایت از علامت تجارتي و نام تجارتي

اولین قانون ثبت علامت تجارتي در تاریخ یکم تیرماه ۱۳۱۰ که هم‌اکنون نیز لازم‌الاجرا می‌باشد به تصویب رسید که آیین‌نامه اجرایی این قانون در سال ۱۳۳۷ به تصویب رسید. در اسفندماه ۱۳۳۷ قانون اجازه الحاق دولت ایران به اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی و تجارتي و کشاورزی به تصویب رسید که متعاقب آن ایران به کنوانسیون پاریس ملحق گردید که مطابق ماده ۹ قانون مدنی در حکم قانون داخلی می‌باشد.

مواد ۵۷۶ تا ۵۸۲ قانون تجارت^(۱) در خصوص نام تجارتي وضع گردیده است هرچند که مواد مذکور بطور شایسته از نام تجارتي حمایت نمی‌کنند ولی کنوانسیون پاریس به کمک قانون داخلی در حمایت از نام تجارتي می‌آید. ماده ۸ و ۱۰ مکرر کنوانسیون پاریس در حمایت از نام تجارتي مقرر می‌دارد: «نام تجارتي بدون آنکه الزامی به تسلیم اظهارنامه یا ثبت آن باشد در کلیه کشورهای اتحادیه حمایت خواهد شد چه جزء علامت صنعتی یا تجارتي باشد چه نباشد» و ماده ۱۰ مکرر نیز مقرر می‌دارد: «اعمال زیر باید ممنوع شوند: ۱- اولاً هر عملی که ایجاد اشتباه

مصاديق رقابت تجارتي مشروع و نامشروع در بعضی موارد به قدری به یکدیگر نزدیک می‌شوند که تمیز بین آنها بسیار مشکل و مستلزم بررسی‌های پیچیده حقوقی و قضائی می‌باشد.

یکی از مواردی که می‌تواند مصاديق رقابت تجارتي نامشروع قلمداد گردد تشابه و یا یکسانی «اسم تجارتي» و «علامت تجارتي» می‌باشد. در موارد بسیاری حقوق ناشی از اسامی تجارتي با علامت تجارتي تناقض پیدا می‌کند. به عنوان مثال شخصی علامت تجارتي دیگری را به عنوان اسم تجارتي برای مؤسسه و یا شرکت خود به ثبت رسانده و استفاده می‌نماید که این یکسانی و یا تشابه موجب ورود ضرر و زیان به طرفین و نیز گمراهی و سردرگمی مصرف‌کنندگان در مراجعه و یا استفاده از محصولات و یا خدمات طرفین می‌گردد. در این مقاله سعی خواهد شد تا آرای مختلفی در خصوص تعارض و یا تناقض حقوق علامت تجارتي و اسامی تجارتي مورد بررسی قرار گیرد.

علامت تجارتي (Trade Mark) و نام تجارتي (Trade Name)

علامت تجارتي عبارت از هم قسم علامتی است اعم از نقش، تصویر، رقم، حرف، عبارت، مهر، لفاف و غیر آنکه برای امتیاز و تشخیص محصول صنعتی، تجارتي یا فلاحتی اختیار می‌شود. نام تجارتي عبارت است از نام شرکت و یا مؤسسه که برای شناسایی مؤسسه حقوقی اختیار می‌شود. تعریف علامت تجارتي فوق در ماده یک قانون ثبت علامت تجارتي مصوب یکم تیرماه ۱۳۱۰ آمده است ولیکن تعریف خاصی از نام تجارتي در قانون وجود ندارد.

تفاوت اصولی و عمده میان علامت تجارتي و نام تجارتي در این است که علامت تجارتي برای شناسایی محصول و یا خدمات اختیار می‌شود در حالی که نام تجارتي برای شناسایی یک شخصیت حقوقی تعیین می‌گردد.

شبهات این دو مقوله در این است که هدف از تعیین و ثبت علامت و یا نام تجارتي برای شناسایی و جلوگیری از گمراهی و اشتباه مصرف‌کننده و یا عموم می‌باشد.

مؤخر شرکت خوانده به استناد شباهت با نام تجارتي مقدمه شرکت خوانده، صادر نموده‌اند.

شعبه دوم دادگاه حقوقی یک تهران دعوی را ثابت و مسلم تشخیص داده و با توجه به اینکه شرکت خوانده بدو با نام تجارتي مهندسين مشاور تحت شماره ۵۶۸۴۵ در اداره ثبت شرکتها و مؤسسات غير تجارتي تهران به ثبت رسیده و مراتب ثبت نیز در روزنامه رسمي شماره ۱۱۷۶۹۵ - ۶۴/۴/۳۰ آگهی و سپس به موجب تصمیم اتخاذ شده در مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به شرح صورتجلسه مورخ ۶۵/۸/۱۷ که تحت شماره ۵۶۸۴۵ در اداره ثبت شرکتها ثبت و در روزنامه رسمي مورخ ۶۵/۱۰/۲۵ آگهی گردیده نام شرکت خوانده به الف تغییر یافته که همین نام هنوز هم بری شرکت خوانده با اعتبار خود باقی می‌باشد و متعاقب این تغییر نام شرکت خوانده، چند سال بعد شرکت خوانده در تاریخ ۷۰/۷/۱۰ با نام شرکت ب تأسیس و تحت شماره ۸۵۹۱۱ - ۷۰/۷/۱۰ در اداره ثبت شرکتها تهران به ثبت رسیده و آگهی تأسیس شرکت مذکور در روزنامه رسمي شماره ۱۳۵۷۰ - ۷۰/۷/۲۰ انتشار یافته است و نظر به اینکه بند ۲ ماده ۱ اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و کشاورزی که دولت ایران برای حمایت مالکیت صنعتی و تجارتي و کشاورزی که دولت ایران به موجب قانون اجازه انحصار دولت ایران به اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجارتي و کشاورزی مصوب اسفندماه ۱۳۳۷ به آن ملحق گردیده و به عقاید این دادگاه در خصوص مورد حاکم و لازم الاجرا می‌باشد، تمامی موارد مخصوصاً اسم بازرگانی و تجارتي را بمنظور جلوگیری از رقابت نامشروع بطور عام مورد حمایت قرار داده و نیز در ماده ۸ قرارداد مذکور مقرر گردیده که نام تجارتي بدون آنکه الزام به تسلیم اظهارنامه یا ثبت آن باشد در کلیه کشورهای عضو اتحادیه حمایت خواهد شد و همچنین به موجب بند ۱ ماده ۱۰ مکرر قرارداد پاریس کشورهای عضو اتحادیه مکلف گردیده‌اند که حمایت واقعی اتباع اتحادیه را در مقابل رقابت نامشروع (رقابت مکانه) تأمین نمایند و بعلاوه شق اول بند ۳ همین ماده برای حمایت صنعتی هر عملی را که ایجاد اشتباه به نحوی از انحاء با موسسه یا محصولات یا فعالیت صنعتی یا تجارتي رقیب نماید مخصوصاً ممنوع کرده است و با عنایت به اینکه نام تجارتي شرکت خوانده با اختلاف جزئی تقریباً مشابه نام تجارتي شرکت خوانده بوده که به نظر دادگاه این تشابه اسمی موجب اشتباه اشخاص عادی فاقد اطلاعات مخصوص در مراجعه به این شرکتها و مصرف تولیدات و یا خدمات آنها خواهد شد و با التفات به اینکه شرکت خوانده که از سال ۱۳۶۵ با نام تجارتي الف فعالیت دارد طی مرقومه مورخ ۷۰/۸/۱۲ مراتب مشابهت نام تجارتي شرکت خوانده با نام بازرگانی خود و عوارض و مشکلات ناشی از این مشابهت را به شرکت خوانده اعلام و درخواست تغییر نام تجارتي را از شرکت مذکور نموده است که شرکت به شرح مورخ ۷۰/۹/۴ ضمن رد درخواست شرکت خوانده بر فعالیت خود با همین نام بازرگانی تأکید نموده است که این اقدام شرکت خوانده و اصرار بر حفظ نام تجارتي خود که مؤخر

بر نام تجارتي شرکت خوانده برای خود انتخاب و تعیین نموده است، مفهومی جز این نخواهد داشت که شرکت خوانده در مقام آن است که به این تشابه به نام بازرگانی، از شهرت و معروفیت تجارتي شرکت خوانده استفاده نموده و به این طریق و با استفاده از معروفیت و شهرت شرکت خوانده در واقع با این شرکت رقابت نماید که به نظر دادگاه این عمل مشروع نبوده و با مقررات قرارداد پاریس که فوقاً بیان گردید، مخالفت دارد.

لذا دادگاه دعوی شرکت خوانده را ثابت و موجه تشخیص داده و به استناد مواد فوق‌الذکر و با استفاده از وحدت بند ۲ ماده قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب تیرماه ۱۳۱۰ و مواد ۱۶ و ۱۸ همین قانون ۴ و ماده ۵ آیین‌نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجارتي و اختراعات، حکم به ابطال نام تجارتي شرکت خوانده صادر نموده است.

۲- در خصوص تعارض نام و علامت تجارتي با نام تجارتي دیگر شعبه سوم دادگاه عمومی تهران حکم به ابطال نام تجارتي مؤخر «پریشیان شل» به نفع خوانده‌ها شرکت پارس و شل و شرکت بین‌المللی نفت شل صادر نموده‌اند. دادگاه در حکم صادره مقرر داشته است که نظر به اینکه ترجمه پریشیان شل در فارسی در واقع همان پارس و شل می‌باشد و انتخاب کلمه شل در نام تجارتي خوانده در جهت تقلید و مشابه‌سازی از نام تجارتي خوانده‌ها بوده است دعوی خوانده را ثابت تشخیص و مستنداً به مواد ۱۲ و ۲۰ قانون ثبت علائم تجارتي و اختراعات ۶ و مواد ۸ و ۱۰ قرارداد پاریس حکم به ابطال و حذف کلمه «شل» از نام شرکت خوانده صادر نموده است.

یکی از شعب دادگاه تجدیدنظر استان تهران در مقام رسیدگی تجدیدنظر حکم صادره را نقض و حکم بر بی‌حقی خوانده‌های بدوی صادر نمودند. دادگاه تجدیدنظر مقرر داشته است که بموجب ماده ۱۶ قانون ثبت علائم تجارتي و اختراعات، علامت تجارتي مشابه که مصرف‌کنندگان عادی را دچار اشتباه نماید امکان اعتراض و رسیدگی دارد و نام شرکت از مقوله علامت تجارتي جدا بوده و چون آیین‌نامه مربوط به اسم تجارتي که در قانون تجارتي مقرر گردیده تاکنون به تصویب نرسیده لذا نام تجارتي در حدود قانون مزبور هم قابل رسیدگی نمی‌باشد از این رو تعارضی بین علامت تجارتي شرکت تجدیدنظرخواه و اسم تجارتي شرکت تجدیدنظر خوانده موجود نیست و به استناد ماده ۳۵۸ قانون آیین دادرسی مدنی با نقض دادنامه معترض عنه حکم بر بی‌حقی تجدیدنظرخوانده (خوانده بدوی) صادر نموده است.

متعاقب حکم دادگاه تجدیدنظر و رجوع خوانده‌های بدوی به شعبه تشخیص دیوان عالی کشور، شعبه مرجوع‌العینه به شرح زیر مبادرت به صدور رأی نمودند:

بر اساس دادنامه شماره ۹۲۵ - ۸۲/۱/۱۷ شعبه سوم دادگاه عمومی حقوقی تهران شرکت پارس و شل و شرکت بین‌المللی نفت شل بطرفیت شرکت بین‌المللی صنایع شیمیایی پریشیان شل خواستار ابطال و حذف کلمه شل از نام تجارتي خوانده بدین نحو که وکیل خوانده‌ها به شرح دادخواست

مدعی است که خوانده برای استفاده از نام تجارتي خوانده‌ها کلمه شل را به اسم تجارتي خود افزوده و باعث گمراهی مصرف‌کننده نیز می‌شود. خواننده دفاع موجهی به عمل نیاورده دادگاه نظر به اینکه ترجمه پریشیان شل در فارسی در واقع همان پارس و شل می‌باشد و انتخاب کلمه شل در نام تجارتي خوانده در جهت تقلید و مشابه‌سازی از نام تجارتي خوانده‌ها بوده است دعوی وکیل خوانده‌ها را ثابت تشخیص می‌دهد و مستنداً به مواد ۱۲ و ۲۰ قانون ثبت علائم و اختراعات و مواد ۸ و ۱۰ قرارداد پاریس حکم به ابطال و حذف کلمه شل از نام شرکت خوانده را صادر و اعلام نموده که به موجب دادنامه شماره ۲۹۶ - ۸۳/۳/۱۷ شعبه تجدیدنظر استان تهران که در مقام رسیدگی تجدیدنظرخواهی نسبت به دادنامه یاد شده اصداً یافته بدین استدلال ... با توجه به محتویات پرونده و لایحه، اعتراض وارد است زیرا به موجب ماده ۱۶ قانون ثبت علائم تجارتي و اختراعات علامت تجارتي مشابه که مصرف‌کنندگان عادی را دچار اشتباه نماید امکان اعتراض و رسیدگی دارد و نام شرکت از مقوله علامت تجارتي جدا بوده و چون آیین‌نامه مربوط به اسم تجارتي که در قانون تجارتي مقرر گردیده تاکنون به تصویب نرسیده لذا نام تجارتي در حدود قانون مزبور هم قابل رسیدگی نمی‌باشد از این رو تعارضی بین علامت تجارتي شرکت تجدیدنظرخواه و نام تجارتي شرکت تجدیدنظر خوانده موجود نیست و دادگاه مستنداً به ماده ۳۵۸ قانون آیین دادرسی مدنی با نقض دادنامه معترض عنه حکم بر بی‌حقی تجدیدنظرخوانده (خوانده بدوی) صادر نموده و رأی را قطعی اعلام داشته است. وکلای شرکت

بموجب ماده ۱۶ قانون ثبت علائم تجارتي و اختراعات، علامت تجارتي مشابه که مصرف‌کنندگان عادی را دچار اشتباه نماید امکان اعتراض و رسیدگی دارد

پارس و شل و شرکت بین‌المللی نفت شل (خوانده بدوی) در اجرای تبصره ۲ ماده ۱۸ قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب ظرف مهلت مقرر قانونی در اجرای تبصره ۲ ماده ۱۸ قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب، درخواست تجدیدنظرخواهی فوق‌العاده را نمودند که به شماره ۱۴۵۲۸ - ۸۳/۶/۱ ثبت دفتر کل شعب تشخیص گردیده جهت رسیدگی به این شعبه ارجاع شده به کلامه فوق ثبت و جهت تنظیم گزارش به عضو معاون محول که به شرح فوق اقدام گردیده است و لایحه تجدیدنظرخواه فوق‌العاده حین جلسه قرائت خواهد شد.

هیأت شعبه در تاریخ بالا تشکیل گردید پس از قرائت گزارش عضو ممیز و اوراق پرونده در خصوص دادنامه ۲۹۶ - ۸۳/۳/۱۷ تجدیدنظرخواسته مشاوره نموده چنین رأی می‌دهد:

رأی شعبه دهم تشخیص دیوانعالی کشور

تجدیدنظرخواهی فوق‌العاده تجدیدنظرخواه با توجه به مراتب اظهاری به شرح لایحه تسلیمی وارد و موجه به نظر می‌رسد زیرا اساساً حقوق

مکتسبه قانونی اشخاص اعم از حقوقی یا حقیقی که به موجب قانون به آنها تعلق گرفته (حسب بند ۲ ماده ۱ اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس به منظور حمایت مالکیت صنعتی و تجاری و کشاورزی که دولت ایران به موجب قانون به آن ملحق شده) در تمامی موارد خصوصاً اسم بازرگانی و تجاری را نیز مورد حمایت قرار داده و صرف عدم تصویب آیین‌نامه قانون حمایت از اسم تجاری موجب سلب حق انحصاری اسم تجاری و علامت تجاری پیش‌بینی و تجویز نشده است، لذا دادنامه معترض عنه مخلدوش مالا مخالف بین با قانون و شرع تشخیص مستندا به تبصره ۲ ماده ۱۸ قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب ضمن نقض دادنامه تجدیدنظر خواسته فوق‌العاده در راستای دادنامه نخستین دعوی وکیل خواهان‌های نخستین را ثابت و وارد تشخیص مستندا به مواد ۲ و ۲۰ قانون ثبت علامت و اختراعات حکم به ابطال و حذف کلمه شل از نام شرکت خوانده نخستین صادر و اعلام می‌شود. این رأی قطعی است.

۳- در پرونده دیگر شعبه سوم دادگاه عمومی تهران حکم به ابطال و حذف کلمه «دانا» از نام تجاری خوانده به استناد ثبت مقدم علامت تجاری دانا به نام خواهان صادر نموده‌اند. خواهان شرکت دانا کورپوریشن (DANA corporation) طی دادخواستی به طرفیت شرکت تهیه و توزیع قطعات دانا تقاضای حذف و ابطال کلمه «دانا» از نام تجاری

استفاده از علام تجاری به عنوان نام تجاری و یا ثبت نام تجاری مشابه و یا یکسان از مصادیق رقابت نام‌مشروع و باعث گمراهی و اشتباه عموم و مصرف‌کنندگان می‌گردد.

شرکت خوانده و منع آن از استفاده از کلمه دانا DANA به استناد علامت تجاری ثبت شده «دانا» را نموده که دادگاه با عنایت به اینکه وجود کلمه «دانا» در نام تجاری شرکت خوانده موجب شده است تا خوانده از آن به عنوان علامت تجاری استفاده نماید به نحوی که مصرف‌کننده عادی را به اشتباه اندازد زیرا خوانده حسب مستندات خواهان از کلمه فارسی و لاتین دانا بطور مجزا در کنار علامت تجاری خود استفاده می‌نماید و از این حیث تقلید و مشابه‌سازی انجام داده و به حقوق مصرف‌کننده خدشه وارد می‌کند، بنابراین دعوی خواهان را ثابت تشخیص و مستندا به ماده ۲ قانون ثبت علائم و اختراعات حکم به منع خوانده از استفاده از کلمه دانا به فارسی و لاتین و حذف آن کلمه از نام تجاری خوانده را به نفع خواهان صادر نموده‌اند.

نتیجه‌گیری

استفاده از علام تجاری به عنوان نام تجاری و یا ثبت نام تجاری مشابه و یا یکسان از مصادیق رقابت نام‌مشروع و باعث گمراهی و اشتباه عموم و مصرف‌کنندگان می‌گردد. نظر به اینکه منظور قانونگذار از وضع قانون ثبت علائم تجاری حمایت از مصرف‌کننده، جلوگیری از اشتباه و گمراهی وی و نیز حمایت از رقابت‌های تجاری مشروع می‌باشد، لذا شباهت گمراه‌کننده بین

علامت تجاری و نام تجاری از موارد تخلف از قانون تلقی و موجب ابطال نام تجاری و یا علام تجاری تقلیدی می‌باشد تا دارندگان علامت تجاری و یا نام تجاری مشروع از حمایت قانون برخوردار و بستر رقابت‌های مشروع فراهم گردد.

پی‌نوشت:

۱- ماده ۵۷۶ - ثبت اسم تجاری اختیاری است مگر در مواردی که وزارت عدلیه ثبت آن را الزامی کند.
ماده ۵۷۷ - صاحب تجارتخانه که شریک در تجارتخانه ندارد نمی‌تواند اسمی برای تجارتخانه خود انتخاب کند که موهم وجود شریک باشد.
ماده ۵۷۸ - اسم تجاری ثبت‌شده را هیچ شخص دیگری در همان محل نمی‌تواند اسم تجاری خود قرار دهد ولو اینکه اسم تجاری ثبت شده با اسم خانوادگی او یکی باشد.
ماده ۵۷۹ - اسم تجاری قابل انتقال است.
ماده ۵۸۰ - مدت اعتبار ثبت اسم تجاری پنج سال است.
ماده ۵۸۱ - در مواردی که ثبت اسم تجاری الزامی شده و در موعد مقرر ثبت به عمل نیاید اداره ثبت اقدام به ثبت کرده و سه برابر حق ثبت مأخوذ خواهد داشت.

ماده ۵۸۲ - وزارت عدلیه به موجب نظام‌نامه ترتیب ثبت اسم تجاری و اعلان آن و اصول محاکمات در دعاوی مربوط به اسم تجاری را معین خواهد کرد.
۲- بند ۲ - موضوع حمایت مالکیت صنعتی، ورقه‌های اختراع، نمونه‌های اشیاء مصرفی (Modeles Utilite) و طرح‌ها و مدل‌های صنعتی و علائم کارخانه یا بازرگانی و علائم مربوط به خدمات و اسم بازرگانی و مشخصات مبداء یا با نامگذاری اصلی جنس و نیز جلوگیری از رقابت نام‌مشروع می‌باشد.

۳- ماده ۲ - حق استعمال انحصاری و علامت تجاری فقط برای کسی شناخته خواهد شد که علامت خود را به ثبت رسانیده باشد.
۴- ماده ۱۶ - اشخاص ذیل می‌توانند نسبت به علامتی که تقاضای ثبت آن شده یا به ثبت رسیده است اعتراض کنند:

۱- کسانی که آن علامت را علامت تجاری خود می‌دانند.
۲- کسانی که آن علامت با علامت آنها به اندازه‌ای شباهت دارد که مصرف‌کنندگان عادی را به اشتباه می‌اندازد در هر یک از دو صورت فوق‌الذکر اگر معترض کسی باشد که علامت قبلاً به اسم او ثبت نشده است باید در حین اعتراض برای علامت خود مطابق مقررات این قانون تقاضای ثبت کرده

حق‌الثبت و تمام مخارج مربوط به آن را قبلاً تأدیه نماید در مورد کسانی که مؤسسه آنها در خارج از ایران واقع است حق اعتراض مشروط به شرط معامله متقابل مذکوره در فقره ۲ ماده ۴ می‌باشد.

ماده ۱۸ - هرگاه اعتراض راجع به علامت ثبت شده باشد معترض باید مستقیماً در محکمه ابتدایی تهران اقدام دعوی کرده و ابطال ثبت را تقاضا نماید.

۱۵ ماده ۶- هر اظهارنامه ظرف ۱۵ روز از تاریخ وصول از جهات ذیل مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۱- از لحاظ شکل برای ملاحظه اینکه درخواست و ضمایم آن مطابق اصول پیش‌بینی شده در قانون و این آیین‌نامه می‌باشد اگر نقایصی در اظهارنامه مشاهده شود مراتب به درخواست‌کننده کتبا اخطار می‌شود تا در موعد مناسب (نسبت به ساکنین در ایران تا دو ماه و نسبت به ساکنین در خارجه تا شش ماه) اقدام به رفع آنها بنماید. چنانچه مدت مزبور کافی نباشد درخواست‌کننده می‌تواند فقط برای یک مرتبه استمهال نماید.

۲- از جهت تطبیق طبقه‌ای که درخواست‌کننده ثبت علامت جهت کالای خود ذکر نموده با طبقات مربوط به نوع کالا در صورت

عدم مطابقت کالا با طبقه مندرج در اظهارنامه از درخواست‌کننده ثبت دعوت خواهد شد تا در اصلاح طبقه‌بندی کالای مشروحه اقدام نماید.

۳- از لحاظ مطابقت علائم با شرایط مقرر در قانون و این آیین‌نامه.

۴- ماده ۱۲ - علامت تجاری قابل نقل و انتقال است ولی انتقال آن در مقابل اشخاص ثالث وقتی معتبر خواهد بود که موافق مقررات این قانون به ثبت رسیده باشد.

ماده ۲۰ - هرگاه معترض ثابت کند که ثبت علامت به‌واسطه سابقه استعمال مستمر قبل از تقاضای ثبت حق تقدم داشته محکمه حکم خواهد داد که آن علامت به اسم معترض ثبت شود و اگر علامت مورد اعتراض قبلاً در اداره ثبت اسناد به ثبت رسیده باشد حکم خواهد داد که ثبت سابق ابطال و علامت به نام معترض ثبت گردد.